

Ötödik szezonját zárta augusztus huszadikával a MARI-ETTA Gyűjtemény. Annak, aki naprakészen követi a Fenyvesen zajló kulturális fejlesztéseket, talán meglepő ez az évfordulóra utaló bejelentés, mert fel tudja még idézni emlékezetében az intézmény megnyitásának dátumát: 2016. augusztus huszadikán gyűltünk össze vagy százan az egykor a gondosan átalakított Weber-villa udvarán, s az után, hogy elhangzottak az ünnepi beszédek, s első látogatóink végig nézhették a község múltját idéző reprezentatív kiállítást. Nos, igazuk van. Nem öt, hanem hét éve történt mindez. De mégis az idej volt az ötödik szezon. Működésünk – a pandémia kényszeréből – két éven át szünetelt.

A szünet éve e közben s szerencsénkre a jelentős gyarapodás éveinek bizonyultak, egyre többen gondolják úgy, hogy a település és családjuk múltjával kapcsolatos közérdekű dokumentumokat a MARI-ETTA befogadja, s így azok, közös történelmünk becses emlékeként, mindnyájunk értékei lehetnek.

Örömeinkre szinte felsorolhatatlanul sok tételből áll a folyamatos gyarapodás. Itt van mindjárt az ehhez az íráshoz illusztrációként publikált kettős portré, amelyen Weber Máriát és Etelkát – az építető tulajdonos kislányait, a villa

és a gyűjtemény névadóit – örökítette meg az ismeretlen fotográfus. Rhorerné dr. Fábíán Zsuzsanna ajándékozta meg Fenyvest azzal, hogy régi fotói közül ezt a nekünk különösen fontosat a gyűjteménynek ajándékozza.

Az idej szezon nagy nyeresége, hogy bekerült a gyűjteménybe az ÁG első néhány évének a gazdálkodásra vonatkozó több dossziéja, Horváth J. Károlynak, a hatvanas évek szinte minden kulturális eseményét szervező Karcsi bácsinak a közösségi történésekkel is foglalkozó visszaemlékezése. Bekerült a leltárkönyvbe – és az iratok tékáiba – a Fenyvesi Elöljáróság 1988. évi feljegyzéseinek dossziéja. Sikeresült megvásárolni Budapesten, a Honterus Antikváriumban a Bakay Árpád nevéhez fűződő irat,

nyomtatvány, levelezési és dokumentum anyagot, amelynek legértékesebb egysége azoknak a jegyzőkönyveknek a sorozata, amelyek a Balatonfenyvesi Fürdő Egyesület vezetősége ülésiről készültek a harmincas évek második felében. Megőrzésre hozzánk került Fenyves teljes utca és házjegyzéke 1968-ból, továbbá tömegével fotók és dokumentumok, olyanok, amelyek a két Fenyves monográfia adatgyűjtése során kerültek a kötetek szerzőjének birtokába.

Abban az öt esztendőben, amit most mértéktartóan

és szerényen ezzel az írással ünnepünk – számos vendégkönyv-bejegyzés tanúsága szerint nem csak mi, a gyűjtemény alapítói és gondozói –, sok más fejlemény is történt, a MARI-ETTA intézményesülése során. Egyrészt rendszeressé vált, hogy szezonális alkalmi kiállításokat szervezünk az épület egyik termében (pontosabban még szobának is alig nevezhető helyiségében). Fenyvesi Tóth Árpád műveiből vagy Tüskés Tibor emlékezetét idézve. Másrészt megkezdtük az udvaron egy szabadtéri kiállítás kiépítését, amelyet reményeink szerint a jövő esztendőben fel is avathatunk. Tematikájának elemei: a szőlészet-borászat, a pásztorvilág, és a paraszti háztartás, a mezőgazdaság. S nem feled-

kezhetünk meg arról sem, hogy az intézmény a szervezője és a házigazdája a Fenyvesi Esték előadás sorozatának, amelyen eddig már vagy harminc nagy sikerű rendezvény közreműködőinek tapsolhatott az érdeklődő közönség.

Mindezt azért is tartottam itt és most fontosnak összefoglalni, hogy alkalmam legyen, a gyűjtemény alapító kuratoraként, nyilvánosan is megköszönni Krizsai Mónikának eredményes munkáját, és arra biztatni minden fenyvesit, adja át közérdeklődésre számot tartó személyes-családi emlékeit kis múzeumunknak. Aztán majd jövőre nézze meg kiállításainkat, hozza el vendégeit, hogy megtanulják, megtanuljuk, hol élünk, hol nyaralunk, mit jelent az a szó, fogalom: Fenyves. (Buza Péter)

Államalapító Szent István király ünnepén

Augusztus 18-án, pénteken, az Eurodance Táncszínház István, a király táncjátékával kezdődött az augusztus 20-i programok sora.

Az idén negyven éve bemutatott rockopera mindenki által ismert dalrészleteire komponált táncelőadás óriási sikert aratott az egykori Zenepavilon előtti téren, a fiatal, amatőr táncosok pergő műsorát több százan kísérték figyelemmel.

Hagyományainknak megfelelően Géza fejedelem park volt a helyszíne az augusztus 20-i önkormányzati ünnepségnek, ahol Bálint Gábor katolikus plébános ünnepi gondolatai, majd Németh Tamás református lelkész imája után Lombár Gábor polgármester emlékezett beszédében Szent István királyunk személyére, valamint kitért az államalapítás időszakának többi jelentős személyére is: Géza fejedelemre, Koppány vezérre és a honfoglaló törzsek vezetőire. Szintén szép hagyomány, hogy a parkban felállított Lármafa gongja – amely a veszélyre hivatott figyelmezteti – is megszólal, így emlékezteti a jelenlévőket történelmünk e jeles eseményére és nemzetünk akkori kiváló egyéniségeire. A gongot követően az

új kenyér és a kenyértésztából készült cipők megszentelésére került sor, amelyből aztán mindenkinek jutott.

A Szent István-napi programok egy csodálatos ünnepi hangversennyel zárultak a Szent Erzsébet Plébániatemplomban. Major István, Balatonfenyves–Imremajorban élő gordonkaművész szervezőmunkájának köszönhetően ő, valamint Tóka Szabolcs orgonaművész, és a nemzetközileg ismert és elismert énekművész, Pitti Katalin hármasa igazán fennkölt és ünnepi hangulatot teremtett a zsúfolásig telt templomban. A koncertet a művésznő egy moldvai csángó dallal kezdte, amely Szent István királyról és királyhoz szólt. Majd előadta többek között Bach, Liszt Ferenc és Kodály Zoltán Ave Mariáját is, melyekhez kis magyarázatokat, zenetörténeti érdekességeket fűzött. Különleges élmény volt ugyanazt az imát más-más megközelítésben, feldolgozásban hallani.

A dalok között Vivaldi cselőversenyének részlete és varázslatos orgonadarabok hangzottak el. Pitti Katalin művésznővel az Emódi Média készített interjút a koncertet megelőzően, a Fenyvesi Hírcerkek számára, melyet az önkormányzat facebook-oldalán lehet megtekinteni. A művésznő a koncert végén megköszönte a szünni alig akaró tapsot s megígérte a hallgatóságnak, amíg él és tud énekelni, vissza fog jönni Balatonfenyvesre.

Sikeres horgásztábor Fenyvesen

Idén júliusban immár 4. alkalommal került megrendezésre a Csepeli Horgász Egyesület gyermek horgásztábora Balatonfenyvesen. 21 fiatal egy hetet töltöhetett Fenyvesen és tanulhatta profiktól, táborvezetőktől a horgászat minden csínját-bínját és hódolhatott kedvenc időtöltésének akár éjszakai horgászat formájában is. Táborvezetőjük Rozgonyi Krisztián szervezésében a horgászaton kívül kajakos berekeltúra, íjászat, hajózás és természetesen a Balatoni strandolás színesítette a programot. A résztvevők két korosztályban (8-12 éves és 12-17 éves) is megmérették tudásukat az idilli környezetben. A versenyeken való részvétel során nem csak a legnagyobb, hanem a legtöbb halat fogó résztvevők is jutalmat kaptak a szervezőktől.

A táborozó gyermekek Fenyvesen szerzett élményeihez a Fenyves Yacht Club által biztosított varázslatos helyszínt a Balatonfenyvesi Horgászegyesület, mint a Csepeli Horgász Egyesület partnere a tábor szervezésének segítségével, a Kapitány Büfé pedig üdítővel és palacsintával járult hozzá.

Az egyedülálló panoráma pedig felejthetetlen pillanatokkal tette gazdagabbá a kis horgászokat.

Bezárt a Mesés Kikötő

Július 1-től augusztus 20-ig minden héten háromszor nyitotta ki kapuit a Mesés Kikötő, a Kultkikötő által szervezett gyermekszínházi előadások sorozata. Klasszikus mesék bábfeldolgozása, gyermekkoncert és interaktív programok vonzották a Kertmoziba idén nyáron is a gyermekeket, szüleiket, nagyszüleiket.

FENYVESI ESTÉK

Kalandozások Fonyód és a Balaton múltjában

Varga István, fonyódi könyvtáros és helytörténész – akinek ismert körünkben jó néhány értékes, és városa múltjával foglalkozó monográfiája – adta ezt a címet a Fenyvesi Esték programsorozat rendezvényeként augusztus 11-ére szervezett előadásának. Első fejezete Fonyód katolikus hitélete történetét mutatta be az érdeklődő fenyvesi közönségnek, ez után azokról a plakátokról beszélt, amelyek könyvtárunk gyűjteményének izgalmas és értékes részét képezik. Néhányat „élőben” is megnézhattünk ezek közül, egyebek mellett ezt a régi Vigadónak egy régi karácsonyi báljára invitálót. Valamikor a hetvenes években lehetett talán ez az est. Az előadó felajánlotta, hogy ezeknek a daraboknak mindegyikét beszkenelt változatban átadja a MARI-ETTA gyűjteménynek. Köszönjük!

Élő örökségünk

A Mari-ETTA Helytörténeti Gyűjteményben nyaranta zajló Fenyvesi Esték idei utolsó, záró rendezvényén dr. Korsós Zoltánt halhatta a szép számmal megjelent közönség. A Fenyves természeti értékeit bemutató előadás szerzője több mint ötven éve nyaral közönségünkben, és az utóbbi három évben a Fenyvesi Újság hátlapján adja közre egész oldalas fényképpel és hozzá tartozó ismeretterjesztő szöveggel Élő örökségünk sorozata szereplőit.

Augusztus 18-i vetített képes előadásán ezekből a megismerendő, és leginkább védelemre szoruló növényekből és állatokból szemezgetett. Az estén vendége volt Csíkvári Mónika agrármérnök, akinek képei szintén megjelennek az újságban.

A nemzet aranyai

Filmvetítés és közönségtalálkozó

Egy igazán egyedi programot szerveztünk a Kertmoziba augusztus 9-e estére: A nemzet aranyai című filmet vetítettük, mely önmagában is különleges eseménynek számított az évek óta moziként nem üzemelő Kertmoziban, s kuriózumként – Kemény Renátának köszönhetően – közönségtalálkozót is tudtunk szervezni dr. Kemény Dénessel és dr. Steinmetz Ádámmal, a film és a magyar vízilabda aranykorszakának két szereplőjével. Mindketten kedves közvetlenséggel vettek részt a vetítést megelőző pódiumbeszélgetésben és azon kívül az ifjabb és idősebb vízilabda-rajongók kéréseinek megválaszolásában.

LOMTALANÍTÁS!

Balatonfenyves község területén szeptember 17-re szervezték meg a lomtalanítást. **16-án estig kérjük az elszállítani kért lomokat helyezték ki a portájuk elé, kivéve az építési és a veszélyes hulladékot.**

Turul Gyógyszertár

8646 Balatonfenyves,
Bocskai tér 1. 85/560-012

A gyógyszertár nyitva tartása szeptember 1-től:

Hétfő:	8.00–17.00
Kedd:	8.00–17.00
Szerda:	8.00–17.00
Csütörtök:	8.00–17.00
Péntek:	8.00–17.00
Szombat:	8.00–13.00
Vasárnap:	zárva

Gyógyszertárak ügyeleti rendje:

2023. augusztus 28–szeptember 3.
Magyar Korona Gyógyszertár,
Balatonlelle

2023. szeptember 4–10.
Három Királyok Gyógyszertár,
Balatonboglár

2023. szeptember 11–17.
Mária Gyógyszertár, Balatonlelle

2023. szeptember 18–24.
Arany Kígyó Gyógyszertár,
Balatonboglár

2023. szeptember 25–október 1.
Isteni Gondviselés Gyógyszertár,
Fonyód

2023. október 2–8.
Turul Gyógyszertár,
Balatonfenyves

Ügyeleti idő:

2023.09.01–2023.12.31.:

Vasárnap és ünnepnapokon:
zárástól, vagy nyitvatartási időn
kívül 08.00-tól 12.00-ig.

Orvosi ellátás**Háziorvosi ellátás:**

Balatonfenyves, Bocskai utca 1.
dr. Veress Zsolt háziorvos

A Balatonfenyvesi Háziorvosi Praxis hétfőtől péntekig 8.00 órától 12.00 óráig áll a betegek rendelkezésére. Előzetes időpontfoglalás szükséges a 85/889-118-as telefonszámon. Természetesen a sürgős eseteket azonnal ellátjuk.

Gyermekorvosi ellátás:

Balatonfenyves, Bocskai utca 1.
Telefon: 85/560-978

Gyermekorvos: dr. Bella Gábor
Asszisztens: Barta József Gyuláné

Rendelés: Kedd 11.15–12.15
Szerda 10.45–12.15
Péntek 12.15–13.15

Védőnő: Vörös Éva

Hivatalos telefonos elérhetősége hétfőtől péntekig 8.00 órától 16.00 óráig: 70/669-4111

A védőnő munkáltatója 2023. július 1-től megváltozott, de ez a napi munkavégzést nem befolyásolja. A védőnői szolgáltatások (terhesgondozás, tanácsadás sb.), valamint a védőnő elérhetőségei változatlanok maradnak.

Fogorvosi ellátás:

(Balatonfenyvesi lakosok részére):
Fonyód, Szent István utca 27.
Telefon: 85/560-989

Fogorvos: Dr. Kószegi Marietta

Szakrendelések:

Egészségügyi Kft. Fonyód,
Szent István utca 27.
Telefon: 85/560-970

Orvosi ügyelet:

Fonyód, Szent István utca 27.
Telefon: 85/360-050
hétköznap 16.00 órától
másnap reggel 8.00 óráig
hétvégén és ünnepnapon
reggel 8.00 órától másnap reggel
8.00 óráig

Fogorvosi ügyelet:

Kaposvár, Ezredév utca 13.
Telefon: 82/427-480
szombaton, vasárnap és
ünnepnap 8.00 órától 14.00 óráig

EGYHÁZAK**Református egyház:**

Áldás békesség!

Minden vasárnap 9.00 órakor istentisztelet a református imaházban (Bem u. 9.)

Egyházfenntartói járulékokat (aktív keresőknek 12.000 Ft, nyugdíjasoknak 10.000 Ft) a Fonyód-Balatonfenyvesi Református Missziói Egyházköztség nevére, a 11743095-20018614 számlaszámra kérik befizetni. Adományait nagyon szépen köszönjük, alkalmainkra szeretettel várjuk Önöket!

Római katolikus egyház:

Az Árpád-házi Szent Erzsébet plébániatemplomban szentmise vasárnap 11.00 órakor. Cím: Balatonfenyves, Kölcsey Ferenc utca 79.

Balatonfenyves-alsón, a Szűz Mária Szíve templomban szentmise vasárnap reggel 9.30-kor.

cím: Balatonfenyves, Templom köz 7.

Részletes aktuális miserend a templomok hirdetőtábláján, valamint a balatonfenyves.plebana.hu oldalon lehet megtalálni.

További információ:

Bálint Gábor plébános
30/633-0668

A plébános elérhető: a fenti telefonszámon vagy személyesen a szentmisék után.

Balatonfenyves Község Önkormányzata

8646 Balatonfenyves,
Kölcsey u. 27. 85/560-158,
balatonfenyves@balatonfenyves.hu

Ügyélfogadási rend:

Hétfő	8:00–12:00, 13:00–16:00 óráig
Kedd	8:00–12:00 óráig
Szerda	8:00–12:00, 13:00–16:00 óráig
Csütörtök	8:00–12:00 óráig
Péntek	8:00–12:00 óráig

Októberi számunk lapzártája 2023. szeptember 30.

FENYVESI ÚJSÁG. Balatonfenyves Önkormányzatának információs lapja.

Megjelenik havonta. Felelős kiadó: Lombár Gábor.

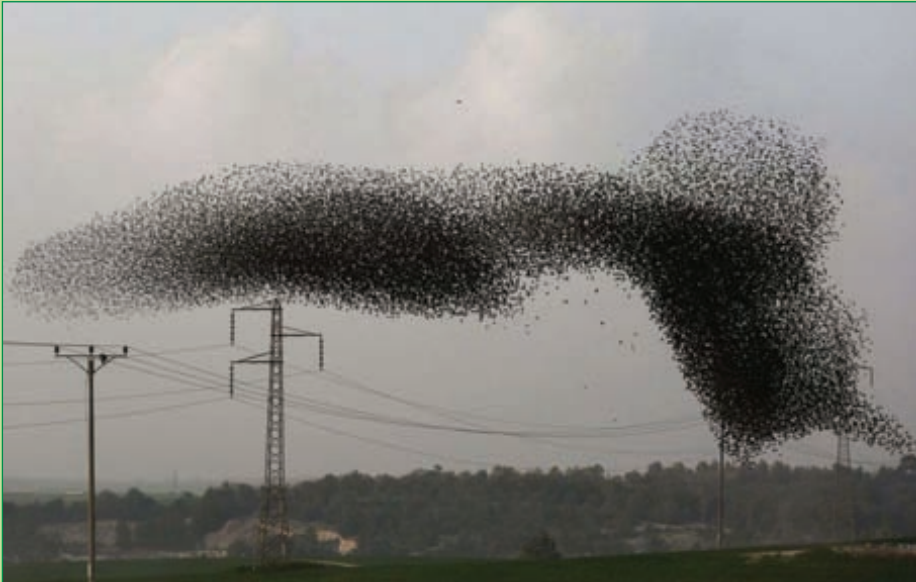
Szerkesztés: Buza Péter

ISSN 2063-2622 – Postacím: Balatonfenyves Pf.: 20.

Nyomdai munkák: Ziegler nyomda Kft., Keszthely, Rezi út 3.

Seregély

Élő örökségünk sorozatunkat a községünkhöz szorosan tartozó Nagyberek élővilágának ismertetésével folytatjuk. Nemcsak a nagytestű állatokat, de a védelemre érdemes rovarokat és növényeket is megpróbáljuk bemutatni. Dr. Korsós Zoltán zoológus írását hátsó borítónkon közölt fotója egészíti ki.

Eljött a szeptember, itt a szüret ideje. Balatonfenyvesen ugyan már nem sok szőlő van, mert annak idején a filoxéra, a gyökértetű kipusztította az állományokat, és ezt követte a fenyőtelepítés és a partmenti telkek üdülővé való felparcellázása. A Balaton déli partján a közelben működik azonban a Balatonboglári Borgazdasági Zrt, az egyik legnagyobb magyar borászati cég. Az észak-somogyi borvidékhez 37 település tartozik, a hozzánk legközelebbi talán a kéthelyi Öregbaglas-hegy, ahol az 1773-ban épült Hunyadypince termel nagyon kevés vörösbort. Az összesen mintegy 3000 hektáros szőlőterület nem csak az embereknek jelent munkát és megélhetést, a szüretelés pedig örömet. Ahogy érik a szőlő, úgy kezdenek el mind nagyobb tömegben csoportosulni a gyümölcsre áhító állatok is. Rigók, rókák, darazsak – de a legnagyobb gondot mégis a gyülekező seregélyek jelentik, amelyek igen komoly károkat tudnak okozni a szőlőültetvényekben.

A seregély (*Sturnus vulgaris*) a verébalakúak vagy más néven énekesmadár-alakúak (Passeriformes) rendjébe tartozó madár, azon belül

önálló család (a seregélyfélék) tagja. Az énekesmadár-alakúak a madarak legnagyobb fajszerű rendje, 100 különböző család több mint 5300 faja tartozik ide, a Földön élő madárfajok mintegy 60%-a. Legnagyobb részük valóban szép hangú, dallamos énekű madár, ez adja a rend nevét is, de ide soroljuk például a varjúféléket is, amelyek károgása mindennek nevezhető, csak madárénekek nem. A seregélyek hangja sem a szokásos, fülemüleszerű muzsika, viszont jól ismertek arról a tehetségükről, amivel más madarak hangját utánozzák. Vonuló madárként a seregély az időjárásnak megfelelően télen délebbre húzódik, de tavasszal szinte az elsők között jelenik meg újra Magyarországon, s már februárban hallatja vegyes, más madarak dallamaiból összerakott hangját. Ilyenkor megtévesztő lehet, hogy sárgarigó vagy gyurgyalag hangját halljuk tőle, amely fajok valójában csak sokkal később, május táján érkeznek vissza teletelőlükéről.

A seregély különféle természetes odvakban, repedésekben költ, rendszerint legalább kétszer egy évben. Öt-hét fiókája mintegy három hétig

marad a fészekben, mindkét szülő eteti őket, rovarokkal, hernyókkal. A kirepülő fiatalok kezdetben barnás, feketés színűek, és csak egy év múlva veszik fel a felnőtt madarakra jellemző, kékesfekete alapon csillogó fehér pettyes tollruhát. A kifejlett seregélyek színe a szikrázó napsütésben káprázatosan szép tud lenni, szinte a szírvány színeiben ragyog.

A meglehetősen gyakori, mindenfelé előforduló seregély tulajdonképpen hasznos madár, az év nagyobbik részében hihetetlen mennyiségű káros rovar, pattanóbogarat és annak lárváját fogyasztja. Mivel nem ritka madárról van szó, természetvédelmi eszmei értéke alacsony, mindössze 25 ezer Ft. Vadászni rá azonban nem lehet, mert így is védett madár, pedig ősszel a hatalmas csapatokba verődő, lassan vonulásra készülődő, de ahhoz még rengeteg táplálékot gyűjtő seregélyek óriási károkat tudnak okozni a gyümölcsösökben és a szőlőben. A tudósok külön tanulmányozzák ezeknek a „szuperorganizmusokká” növekvő madárcsapatoknak a viselkedését, amelyek fenyegető viharfelhőként (kis képünk, forrás: www.kisalfold.hu) kavarnak például a szőlősorok felett. Amellett, hogy így együtt hatékonyabban találják rá az éppen édesedő szőlőszemekre, ez az együttrepülés a ragadozómadarak ellen is komoly védelmet jelent. Más állatfajoknál, például halaknál is bizonyított, hogy a nagy tömegben együtt, összehangoltan mozgó példányok sikeresen védekeznek támadók ellen azzal, hogy szinte lehetetlen közülük választani, azaz a ragadozók által megszokott módon a gyengébb, betegebb példányt elejteni. Az óriási, sötét felhőben repülő seregélyek csoportalakjukat állandóan változtatva lenyűgöző formákat öltenek az égbolton, csak ez éppenséggel a szőlőjüket féltő gazdák számára nem annyira tetszetős. Védekezni igen nehéz a mohó madárcsapat ellen, rendszeretlenül durrogó hangágyúkkal és egyéb riasztórendszerekkel lehet próbálkozni, de a seregély igen okos madár, gyorsan alkalmazkodik a rá tényleges veszélyt nem jelentő technikához. Marad a szőlőfürtök mechanikai védelme, például hálóval való letakarása, hogy ez a máskülönben szép és védett madár ne kerüljön konfliktusba az ember gazdasági érdekeivel.

**ÉLŐ
ÖRÖKSÉGÜNK**

SEREGÉLY